

/2016.

ELŐTERJESZTÉS

Beszámoló Mezőhegyes város környezeti állapotáról 2016.

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A jogszabályi előírásnak megfelelően elkészült a 2016. évre vonatkozó környezeti állapotjelentés.

Levegő

Levegőtisztaság szempontjából az ország területén jelentős mennyiségben kibocsátott légszennyező anyagok a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, a szén-dioxid és szilárd anyagok, ezért az alábbi táblázatban ezeket a légszennyező anyag mennyiségeket mutatom be Mezőhegyes vonatkozásában is.

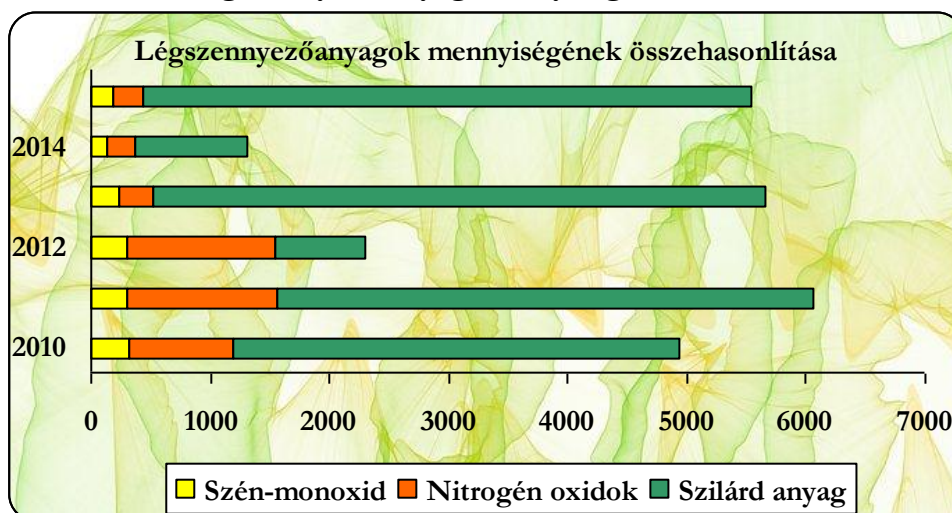
1. táblázat: Légszennyező anyagok 6 évi mennyiségének összehasonlítása

Szennyezőanyag (Kg/év)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Szén-monoxid	327	302	305	241	136	181
Nitrogén oxidok	866	1.260	1.237	274	239	254
Szilárd anyag	3.746	4.495	758	5.136	927	5.108
Szén-dioxid	1.405.164	2.043.650	1.819.976	225.331	173.519	205.340

Forrás: <http://web.okir.hu/sse/?group=LAIR>

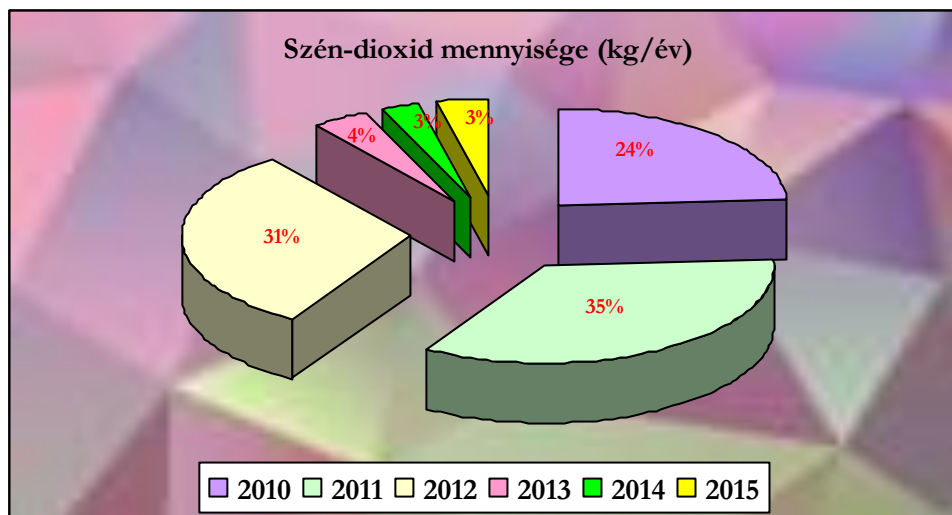
A táblázatból kitűnik, hogy a legtöbb légszennyezőanyag 2011 évben, a legkevesebb pedig – a szilárd anyag kivételével – 2014. évben került a légtérbe. A szennyezőanyagok mennyisége a 2014. évihez képest kis mértékben növekedett a légkörben, azonban a szilárd anyag kivételével a többi évek szintje alatt maradt.

1. ábra: Főbb légszennyező anyag mennyiségének alakulása 2010–2015.

A diagrammon jól látható, hogy a legkisebb légszennyezés 2014. évben volt. A 2015. évi adatok kis mértékben növekedtek, kivéve a szilárd anyagot, ami több, mint ötszörös mennyiségben fordult elő. Összességében a légszennyezőanyagok jelenléte a 2013. évi mennyiséghez képest jelentősen csökkent.

2. ábra: A szén-dioxid mennyiségének alakulása 2010–2015.

Forrás: <http://web.okir.hu/sse/?group=LAIR>

A szén –dioxid mennyiségének alakulását – mivel sokkal nagyobb értéket képvisel a többi bemutatásra kerülő légszennyező anyagnál – az alábbi ábrán külön mutatom be. A diagrammon jól látható, hogy az utóbbi három évben jelentős csökkenés tapasztalható, településünkön sokkal jobb lett a levegő minősége.

Víz

Ivóvíz:

Településünkön a víziközmű-szolgáltatást az ALFÖLDVÍZ Zrt. végzi. A vízminőség megőrzése érdekében a rendszer tisztítása, mosatása legalább évente kétszer megtörténik.

A 2014. évben szeptemberében benyújtott – 2015. évre vonatkozó – fejlesztési tervet a MEKH jelentős ügyintézési határidő túllépéssel csak 2015. július 14-én bírálta el, ezért az ALFÖLDVÍZ Zrt. a tervben szereplő határidővel a teljesítést már nem tudta volna elvégezni, így az I. ütem átütemezését kérvényezte a MEKH-nél.

A fentiek alapján erre az évre maradt a 2015 és 2016 évi rekonstrukciós munkák elvégzése. Ezek a következők:

Mezőhegyes települési ivóvíz ellátó rendszer 2015. évi munkák

- Ságvári utca - Mátyás u. kereszteződésben található csomópont teljes rekonstrukciója
- Rózsa utca- Ruisz u. kereszteződésben található csomópont teljes rekonstrukciója
- Kossuth utca 47. - Piac tér gerincvezetékeinek összekötése DN 90 KPE vezetékkel
- Móricz Zs. utcában 100 fm vezetékcsere DN 90 KPE vezetékre
- Széchenyi u. 100 fm vezetékcsere DN 90 KPE vezetékre

2016. évi munkák

- Gerincvezeték rekonstrukció bekötés cserékkel (100 fm DN 90)
- Tűzcsapok felújítása (5 db)

Szennyvíz:

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (a továbbiakban: KEHOP) KEHOP-2.2.2 tárgyú felhívására a Konzorcium KEHOP-2.2.2-15-2015-00006 azonosító számon regisztrált támogatási kérelmet nyújtott be, amelyet a KEHOP Irányító Hatósága a 2015. november 18-án kelt levél szerint támogatásban részesített.

A projekt címe: **Délkelet-Magyarországi szennyvíz-elvezetési és –kezelési fejlesztés 3. (DKMO 3)**, melynek megvalósítására a Támogató támogatási szerződést kötött a Konzorciummal.

Konzorcium tagjai: NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, Mezőhegyes Város Önkormányzata, Méhkerék Község Román Nemzetiségi Települési Önkormányzat.

A támogatási szerződést a Konzorcium nevében az NFP, mint konzorciumvezető írja alá.

A kivitelezés várhatóan 2017. évben kezdődhet el.

Hulladék

Közszolgáltatási szerződés alapján a Csongrád Megyei Településtisztasági Nonprofit Kft. szállítja el a településen keletkező kommunális hulladékot, ezen kívül évente két alkalommal végez lomtalanítást, tavasszal és ősszel. Az önkormányzat pedig évente kétszer lombtalanítás során a lakosságnál keletkező zöld hulladékot gyűjti be.

Az alábbi táblázat a Mezőhegyes közigazgatási területén keletkezett 2012-2015. évi kommunális hulladék és a szelektíven gyűjtött hulladék mennyiségek összehasonlítását mutatja be.

2. táblázat: Mezőhegyes 2012-2015. évi települési hulladék adatai

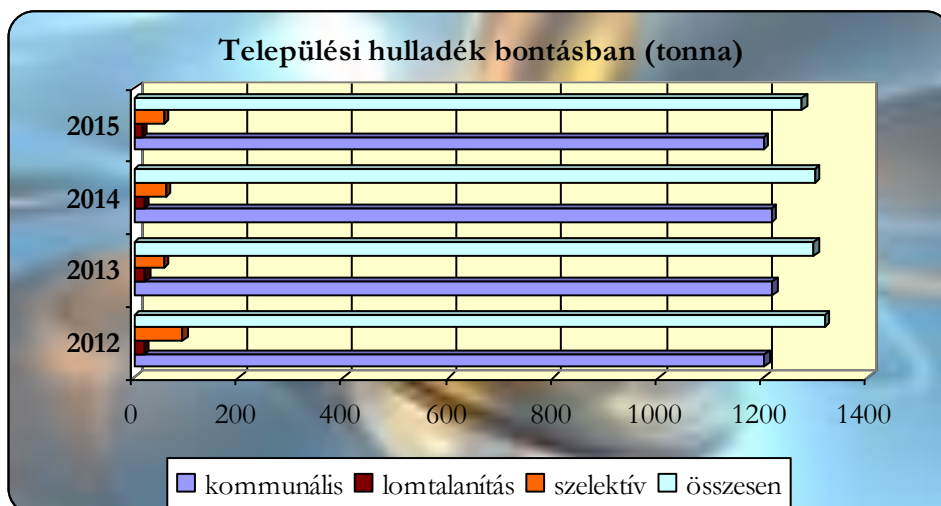
Tonna/év	2012	2013	2014	2015
kommunális	1.202	1.216,18	1.214,78	1.198,7
lomtalanítás	21	21,94	20,12	15,9
szelektív	93,1	57,423	62,4	58,2
összesen	1.316.1	1.295.543	1.297.3	1.272.8
Szelektíven gyűjtött hulladék fajtánként kg/év				
papír	84.000	50.419	53.800	48.300
műanyag	3.700	4.348	5.400	4.300
üveg	4.800	2.322	2.400	2.400
fém	400	253	500	400
egyéb	200	81	300	2.800
összesen	93.100	57.423	62.400	58.200

Forrás: Csongrád Megyei Településtisztasági Nonprofit Kft.

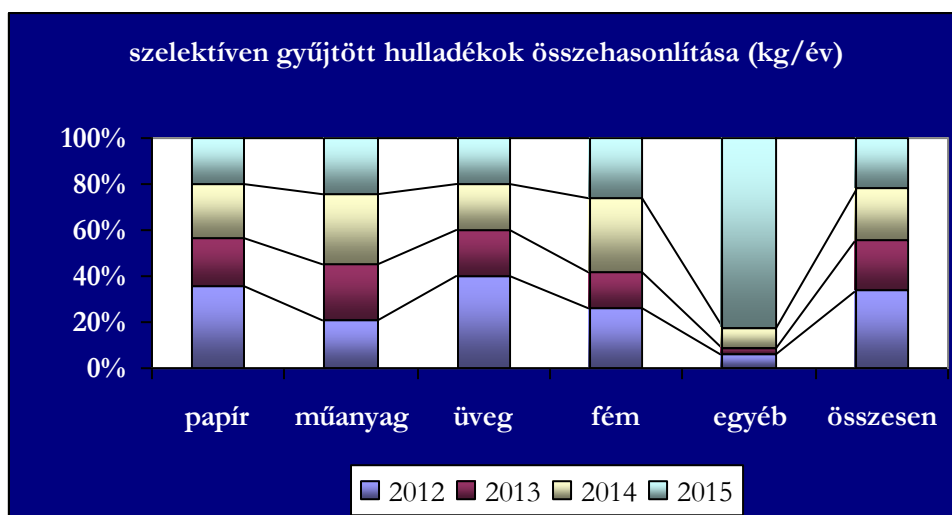
A táblázatból kitűnik, hogy a kommunális hulladék mennyisége kis mértékben csökkent, ugyancsak csökkenés tapasztalható a lomtalanítás és a szelektíven begyűjtött hulladék mennyiségében is, ez az összes begyűjtött hulladék mennyiségének csökkenését is okozta. Ha az összes begyűjtött hulladék mennyiségét elosztjuk a település lakóinak számával (5.367 fő), majd a napok számával, akkor megkapjuk, hogy Mezőhegyesen 0,65 kg/fő/nap hulladék keletkezik. Mivel a lakosság szám is csökkent, ez a csökkenés nem szemléletváltásból következik, sajnos csak 10 gramm/nap/fő-vel kevesebb az előző évinél.

Az iskolások – általános és szakképző iskola is – végeznek papír-és Pet palackgyűjtést, tevékenységük révén is csökken a kommunális hulladék mennyisége, valamint növekszik a szelektíven gyűjtött feldolgozható hulladék aránya.

3. ábra: Mezőhegyes 2012-2015. évi kommunális hulladék adatai

4. ábra: szelektíven gyűjtött hulladékok 2012-2015. évi mennyisége bontásban

Sajnálatos, hogy a szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége nem növekszik, a 2015. évben elszállított mennyiség a 2012. évben begyűjtött mennyiségnek csak a 62,5 %-át teszi ki. A papír, műanyag, fém frakciók mennyisége csökkent az előző évihez képest, az egyéb (egyik kategóriába sem tartozó) frakció viszont a kilencszeresére nőtt, ami azt tükrözi, hogy a lakosság még mindig nem elég környezettudatosan gyűjti a hulladékot.

Talaj

Mezőhegyes területét a löszös üledéken kialakult, vályog mechanikai összetételű, jó termékenységű, kedvező vízgazdálkodású, kedvező mezőgazdasági adottságú alföldi mészlepedékes csernozjom talajok uralják. Ezen kívül helyenként előfordulnak a réti szolonyec talajok is. A táj arculatát évszázadok óta a mezőgazdasági termelés határozza meg. Napjainkban a rét és a legelő szinte teljesen eltűnt a közigazgatási területről, a mezőgazdasági területnek pedig több, mint 82 %-át a szántóterület foglalja el.

Nitrátérzékeny területek

A nitrogén nélkülözhetetlen tápelem a növények fejlődéséhez, nagy koncentrációban azonban környezetünkre és egészségünkre egyaránt káros. A műtrágyákból származó nitrogén nitráttá

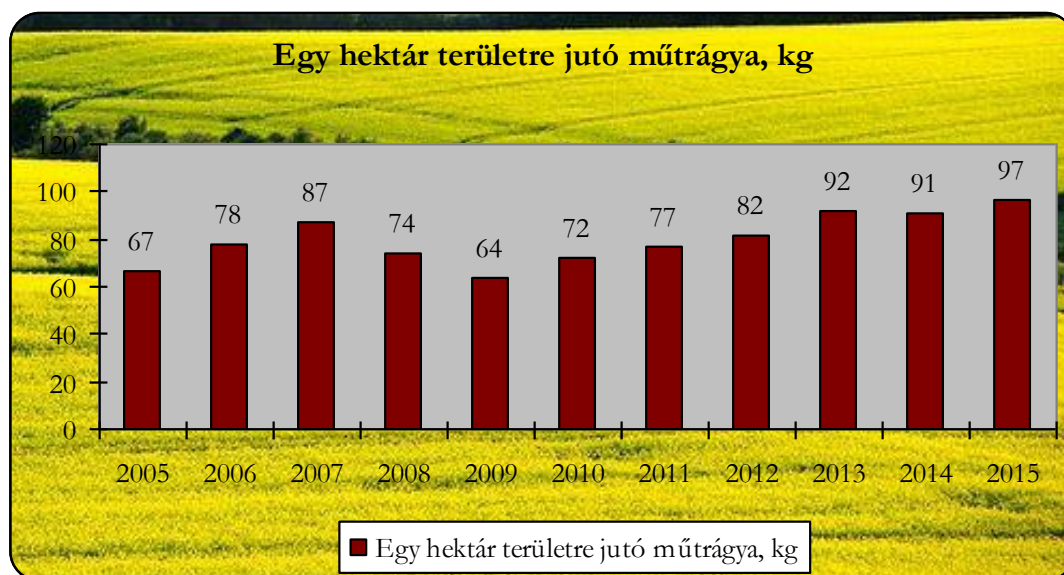
oxidálódva a talaj savanyodását, a mélyebb rétegekbe mosódva a talajvíz nitrátosodását, a felszíni vizekben eutrofizációt indít el, az ivóvízbe kerülve pedig mérgezést okozhat. Ezért fokozott figyelemmel kell a növények tápanyag ellátásáról gondoskodni, nitrátérzékeny területen ezt jogszabály is szabályozza. A nitrátérzékeny területek egyrészt azok, amelyek geológiai, talajtani adottságaik és a vizeik magas nitrát tartalma miatt minősülnek nitrátérzékenynek, másrészt a nagy létszámú állattartó telepek, valamint az állattartó telephez kapcsolódó trágyatárolók területe. Mezőhegyes is nitrátérzékeny területen fekszik.

A nitrátérzékeny területeken kötelezően betartandó a *Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat (HMGY)* előírás rendszere, amelyet az 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet tartalmaz.

Nitrátérzékeny területen nem végezhető az alábbi tevékenységek:

- trágyakijuttatás október 31-től február 15-ig;
- őszi kalászosok fejtrágyázása február 1. előtt;
- fagyott, vízzel telített, összefüggő hótakaróval borított talajra trágyát kijuttatni;
- műtrágya és szerves trágya a felszíni vizek partvonalától mért védőtávolságon belüli kijuttatása;
- 170 kg/ha/év nitrogén hatóanyag érték feletti szerves eredetű trágya kijuttatása;
- mindennemű trágya kijuttatása 17 %-nál nagyobb lejtésű területre;
- könnyen oldódó nitrogén trágyát kijuttatni a betakarítás után, amennyiben megfelelő talajfedettséget biztosító növény vetésére 15 napot követően nem kerül sor, vagy a szármadarványok lebomlása azt nem igényli.

5. ábra: Műtrágya felhasználás alakulása 2005-2015

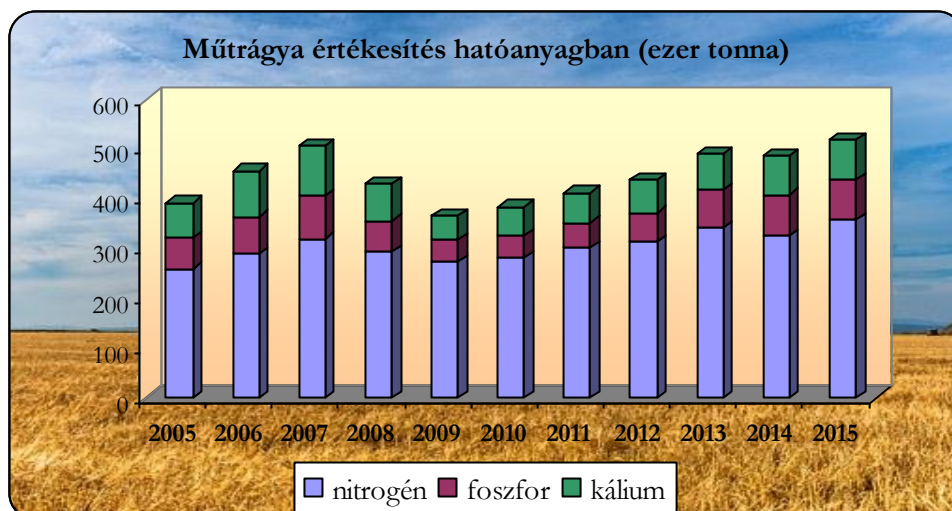
Forrás:http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_omf002.html

A magyarországi műtrágya felhasználást vizsgálva 2009 évtől enyhe növekedés tapasztalható. Még 2005. évben az összes felhasznált műtrágya hektáronkénti mennyisége 67 kg/ha volt, addig a 2015. évben a kijuttatott műtrágya mennyisége már 97 kg/ha, ez 45 %-os növekedést mutat.

A 6. számú ábrán jól látható, hogy hazánkban a nitrogénalapú műtrágyázás van túlsúlyban, általánosságban elmondható, hogy az értékesített nitrogén a foszfor, kálium mennyiségének a négyszeresét teszi ki. A nitrogén aránya az összes hatóanyag-tartalomban 2015. évben 69 % volt. (Nitrogén 358 ezer tonna, összes műtrágya 520 ezer tonna). A gazdálkodók elsősorban a foszfor- és kálium-hatóanyag kijuttatását csökkentik pénzügyi nehézségeik esetén.

6. ábra: műtrágya értékesítés hatóanyagban 2005-2015.

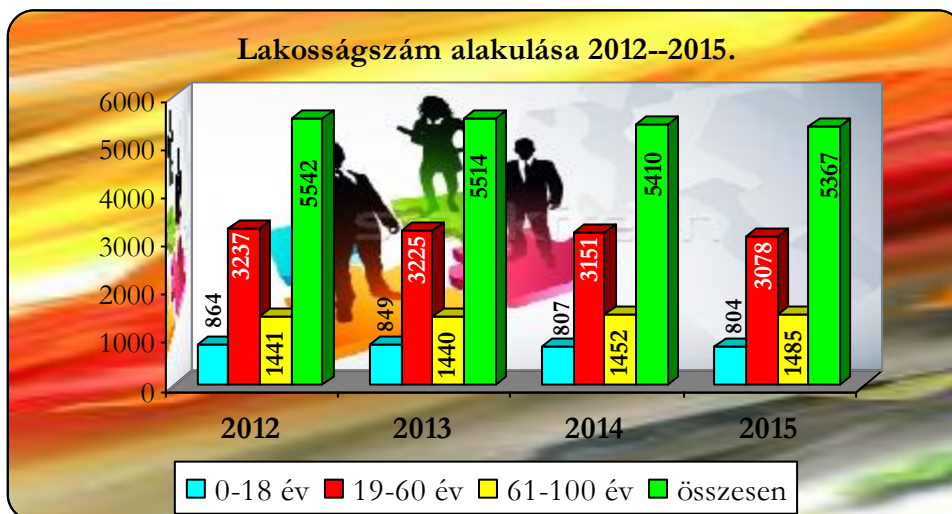

Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_omf002.html

Emberek, demográfia

Mezőhegyes állandó lakóinak száma csökkenő tendenciát mutat, a lakosok száma, 2012. évben 5.542 fő, 2015. évben már csak 5.367 fő volt. Ez a jelenség sajnos évek óta megfigyelhető településünkön, de elmondható ugyanez Magyarország lakosságának alakulására is.

7. ábra: Mezőhegyes lakossága korcsoportos bontásban 2012.-2015. évben

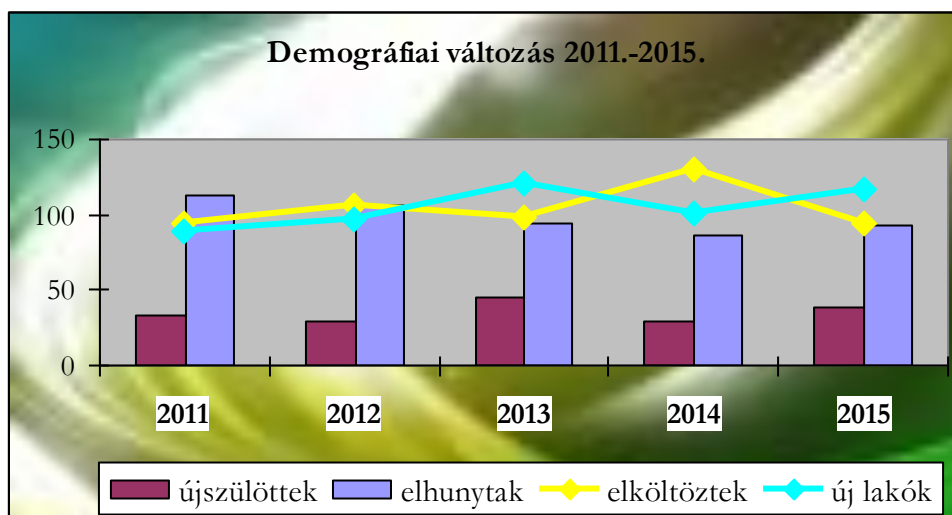

Forrás: Mezőhegyes Város Polgármesteri Hivatal

Jól látható, hogy nemcsak a lakosság szám csökken folyamatosan, hanem azon belül a fiatalok (0-18 év) és az aktív népesség (19-60 év) száma is, az idősebb lakosság (61-100 év) száma viszont folyamatosan növekszik. Ez százalékos arányban kifejezve: fiatalok cca. 15 %, aktív korúak cca. 57 %, idősek cca. 28 %. A legnagyobb arányban a fiatalok száma csökkent.

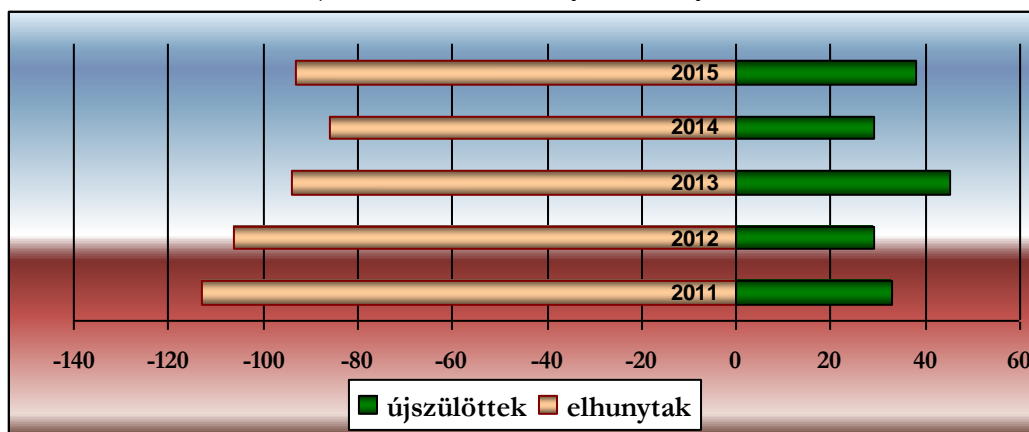
A lakosság számot több tényező is befolyásolja, pl. születés, halálozás, el- illetve beköltözés. A következő ábra ezt a demográfiai változást mutatja be. Jól látható, hogy a lakosság számát befolyásoló tényezők nagyon változatos képet mutatnak.

8. ábra: Mezőhegyes demográfiai változása 2011-2015. évben

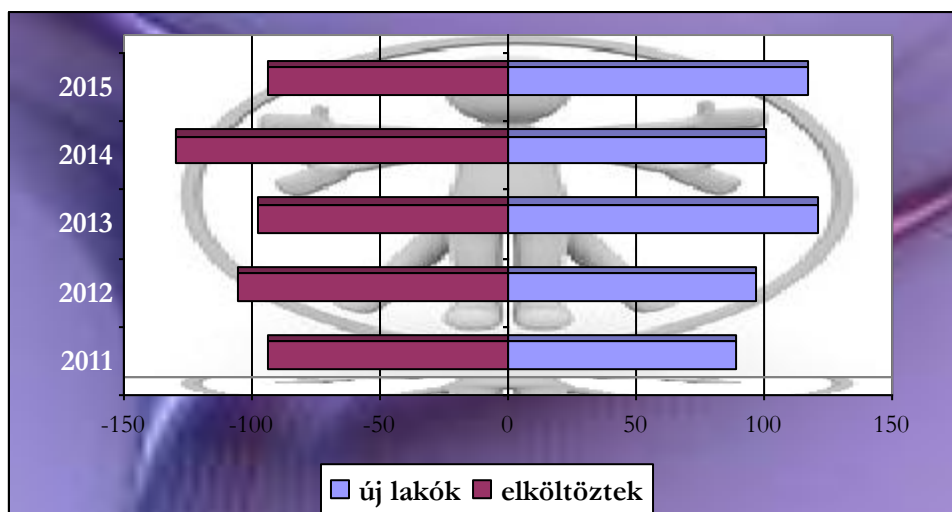
Forrás: Mezőhegyes Város Polgármesteri Hivatal

9. ábra: Újszülöttek és elhunytak aránya 2011-2015.

Külön vizsgálva a demográfiai változást okozó tényezőket jól látható, a népesség csökkenést leginkább az okozza, hogy az újszülöttek száma évek óta kisebb, mint az elhunytak száma. A születések száma (38 fő) csupán a 40 %-a az elhunytaknak (93 fő), ami a lakosság természetes szaporulatának negatív előjelet kölcsönöz. Mezőhegyesen tavaly 9 gyerekekkel több született, mint 2014. évben, viszont az elhalálozások száma is 7 fővel több volt.

10. ábra: Új lakók és elköltöztek aránya 2011-2015.

A diagrammon jól látható, hogy mennyire változó a be-és elköltözők aránya. 2015. évben közel 25 %-kal több volt a beköltözők száma (117 fő), mint az elköltözőké (94 fő). Sajnos ezt a növekedést valószínűleg a földárverések generálták.

Környezet – és szemléletformálás

Mottó: A Földet nem a szüleinktől örököltük, hanem gyermekeinktől kaptuk kölcsön.

Nagyon fontos feladat a környezetvédelmi szemlélet kialakítása, melyet a legcélszerűbb gyermekkorban elkezdni. A környezettudatos nevelés, mint alapfeladat jelen van az oktatásban is, de ezen felül a József Attila ÁMK Általános Iskola, nagy hangsúlyt fektet a környezetvédelemre. Évente kétszer, papír és PET palack gyűjtést szerveznek, ezzel is tudatosítják a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát. Minden évben csatlakoznak a „Föld órája” programhoz, mellyel a klímaváltozás veszélyeire hívják fel a figyelmet, környezetvédelmi vetélkedőket szerveznek, készítettek ökológiai lábnyom számítást, szemétszobrokat, hulladékdiszket. Minden év nyarán szerveznek város- és környezetvédelmi nyári táborokat. Az iskola évek óta részese a Pont-Velem programnak, mely keretében hasznátelemet és mobiltelefont gyűjtenek.

Papír és PET palack gyűjtést a Kozma Ferenc Mezőgazdasági Szakképző iskolában is végeztek.

A végegyházi Barangoló Közhasznú Egyesület 2015 decemberében nyert pályázati támogatást az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség Nemzeti Hulladékgazdálkodási Igazgatóságától „Kukafitness szelektíven” címmel szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő szemléletformáló kampány megvalósítására.

Mezőhegyesen az ÁMK és az Általános Iskola csatlakozott a Barangoló Közhasznú Egyesület szemléletformáló környezetvédelmi programsorozathoz. Ennek keretében február 9-14-ig „Legyél Te is Válogató” címmel kiállítást tekinthettek meg az ÁMK előterében. A sorozat csúcspontja a „Tapossa-Laposra Nap” volt március 16-án, ahol az osztályok verseny keretében gyűjtötték a Pet palackokat. A nap sikerességéhez a lakosság és a szülők támogatása nélkülözhetetlen volt.

A tanárok példaértékű nevelési munkát végeznek. Az iskola nevelő szerepének növekedése, és az iskolának a falakon kívül végzett tevékenységei, továbbá az, hogy a gyermekeken keresztül elérve a szülőket, hozzájárul a családok környezettudatos életvitelének kialakulásához. Ez fordítva is igaz. Gyermeink elsősorban, a családból, azaz tőlünk vesz át magatartásmintákat, minket kérdez meg először, ha nem ért valamit. A mi felelősségünk odafigyelni arra, hogy milyen példával járunk előttük.

Tisztelt Képviselő-testület!

A település környezeti állapotának általános értékelése alapján megállapítható, hogy környezetkárosítás nem történt, a település környezeti állapot jónak mondható.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet városunk környezeti állapotának áttekintése, megtárgyalása után az alábbi határozati javaslatot fogadja el!

Határozati javaslat
...../2016. (XII.14.) Kt. sz. határozat
Beszámoló Mezőhegyes Város környezeti állapotáról 2016.

Mezőhegyes Város Képviselő-testülete a város környezeti állapotáról szóló 2016. évi összegző elemzést az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Az elemzés nyilvános közlésével – www.mezohegyes.hu honlap, József Attila ÁMK könyvtár – tájékoztatja Mezőhegyes lakosságát a város környezeti állapotáról.

Felelős: Mitykó Zsolt, polgármester

Határidő: 2016. december 31.

Mezőhegyes, 2016. december 1.

Mitykó Zsolt
polgármester

Előterjesztést készítette:	Mag Györgyné vezető-főtanácsos
Láttam, törvényességi szempontból megfelel:	Szentmihályi Ferenc jegyző
Tárgyalta:	Pénzügyi, Településfejlesztési és Turisztikai Bizottság, vm. Ügyrendi, Oktatási, Közművelődési és Sport Bizottság
Szükséges szavazat:	egyszerű többség